

tilstand end nu; det er meget muligt, at den høitærede Finanzministerdengang ræsonnerede som saa: Vi kunne tage de tre Millioner af det aarlige Overflud; vi behøve ikke at ty til nye Skatter, og derfor er jeg imod en Indkomstskat. Det er altsaa meget muligt, at den ærede Regjering nu vil stille sig anderledes, og naar man erkjender Nødvendigheden af at tilveiebringe yderligere Statsindtægter gjennem Beskatning, og man egentlig ikke fornuftigvis kan ty til Andet end Indkomstskat, at man da ogsaa vil sige: Nu er Sagen en anden, nu er en Indkomstskat nødvendig, og saa maa vi finde os deri. Men som sagt, jeg veed ikke, hvorledes den høie Regjering stiller sig til dette Spørgsmaal, og jeg ønsker Oplysning derom; thi for mit Vedkommende kan jeg ikke godt være med til at votere Udgifter af saa og saa mange Millioner, naar det ikke er mig klart, hvorledes man skal faae disse Millioner, eller om man kan faae selve Millionerne, saa hvorledes man skal faae Pengene i Fremtiden til at dække Udgiftsforøgelsen med, som bliver en Følge af disse Forslag. Det forekommer mig, at man ikke kan, som alvorligt Medlem af Folkerepræsentationen, være med dertil.

Naar der nu spørges om, hvilke Udgifter Sagens Gjennemførelse vil kræve, siger jeg for mit Vedkommende, at naar man skal behandle det Spørgsmaal, efter at man har faaet Oplysninger i disse Henseender, hvorvidt Landet kan taale disse Udgifter, ja saa beror det naturligvis ogsaa noget paa, hvorledes man tænker sig Pengene bragt til Veie, men jeg søier til, det beror ogsaa meget paa, hvilken Betydning der maa tillægges det, som man kan faae for Pengene. Her kommer jeg da til at berøre Spørgsmaalet om, hvorvidt det, man kan naae ved den saakaldte permanente Fæstning paa Landstiden, er at foretrække for det, man kan naae ved en saakaldt Feltbefæstning af Kjøbenhavn, naar man tager Hensyn til den store Forskjel, den ene eller den anden Fremgangsmaade vil føre til, hvad Pengene angaar. Min personlige Mening hvad denne Sag angaar, er den, at det er meget mere forvarligt at anvende 50 Mill. til Noget, som virkelig kan hude os Betryggelse og Værn, end anvende 5 eller 10 Mill. til Noget, som man maa indrømme, ikke kan hude en saadan Betryggelse. Men det er saare vigtigt, forekommer det mig, inden man for Alvor tager fat paa Gjennemførelsen af en Fæstningsplan, at klare sig selv, ikke blot, hvad forskellige Befæstningsmuligheder ville koste, men ogsaa hvilken Værdi de forskellige Befæstningsmuligheder ville have. Det vilde være

saare uheldigt at begynde f. Ex. paa en Støtte ved faste Bærter af en tilkommende Feltbefæstning, hvorved man paa en Maade præjudicerer en virkelig kraftig, eventuel permanent Befæstning. Det vilde være saare uheldigt at begynde derpaa, forinden man har gjort sig klart, om den Beparelse, som der naas ved at indskrænke sig til en Feltbefæstning i Modsætning til en permanent Befæstning, virkelig er saa stor, at den kan opveje den mindre Sikkerhed, man faar. Det er altsaa den anden Side af Sagen. Jeg ønsker at faae oplyst, hvilke forskellige bestemte Muligheder, der er Tale om, og hvori Forskjellen mellem dem bestaar, ogsaa hvad Befæstningerne angaar. Jeg har faaet den Opfattelse, ved at tale med flere Sagskyndige om denne Sag, at der ogsaa, hvad permanent Befæstning angaar, findes forskellige Meninger, og at der ogsaa der kan være Tale om at gaa noget videre, faae noget mere Fuldkomment, eller at indskrænke sig til noget mindre Fuldkomment; ogsaa her tror jeg, det er rettest paa Forhaand at gjøre sig klart, inden man begynder, hvad man vil, og hvorfor man vil det.

Endelig er der en Side af Sagen, som er overmaade vigtig, jeg kunde gjerne sige den allervigtigste, nemlig den politiske Side af Sagen. Jeg anser det ikke for rigtigt i denne Sal at udtale mig om de forskellige Synspunkter, fra hvilke denne Sag kan ses, og de forskellige Hensyn, der bør tages; det forekommer mig, at det er Noget, som saare lidet egner sig til offentlig Forhandling; men det kan ikke negtes, at forinden man skrider til at ruste sig, at befæste sig, for paa den Maade at sikre sin Existens, maa man have Klarhed for, at man i Virkeligheden derved naaer et Skridt mod at betrygge sin Existens, og at man derimod ikke sætter sin Existens i Fare. Jeg tror, at det er en Ting, som vil kunne blive gjort til Gjenstand for Overveelse i Udvalget, mellem Udvalget og Regjeringen, og mellem de forskellige Medlemmer af Regjeringen, saavel Krigsministeren som Regjeringens Chef, og vel ogsaa Udenrigsministeren. Det er bitterligt nok, at der findes forskellige Anskuelse om den Ting. Jeg vil ikke udtale mig om de forskellige Høldpunkter for de forskellige Anskuelser; jeg anser det som sagt ikke for rigtigt at gjøre det i en offentlig Diskussion. Jeg vil kun sige saa meget, at det forekommer mig, at Sagen er saa vigtig, at man ikke paa Forhaand tør eller bør afvise disse forskellige Betragtninger som værende uden Betydning. Det kan være et Spørgsmaal, om man skal befæste Kjøbenhavn paa den ene eller den anden Maade; men det kan